

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Національного університету
«Львівська політехніка»

[Signature] /Бобало Ю.Я./

» _____ 2016 р.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 051 «Економіка»

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Кваліфікація: Доктор філософії за спеціальністю «Економіка»

Розглянуто та затверджено
Вченою радою Університету
(протокол № 22
від «19» квітня 2016 р.)

Львів 2016

Розроблено проектною групою за спеціальністю 051 «Економіка» у складі:

Керівник:

Мельник О.Г. - д.е.н., проф., завідувач кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності

Члени:

Кузьмін О.Є. - д.е.н., проф., директор Навчального-наукового інституту економіки і менеджменту

Захарчин Г.М. - д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту персоналу та адміністрування

Скворцов І.Б. - д.е.н., проф., професор кафедри економіки підприємства та інвестицій

Одрехівський М.В. - д.е.н., проф., професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва

Козик В.В. - к.е.н., проф., завідувач кафедри економіки підприємства та інвестицій

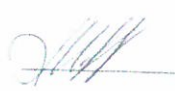
Мрихіна О.Б. - к.е.н., доц., доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій

Ситник Й.С. - к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту персоналу та адміністрування

Передало Х.С. - к.е.н., доц., доцент кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності

Довбенко В.І. - к.е.н., доц., доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій

Керівник проектної групи

д.е.н., проф. Мельник О.Г.

Директор Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту

д.е.н., проф. Кузьмін О.Є.

Затверджено та надано чинності Наказом ректора Національного університету «Львівська політехніка» від «21» квітня 2016 р. № 78-03.

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного університету «Львівська політехніка».

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1. Профіль програми доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»

1 – Загальна інформація	
1	2
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Національний університет «Львівська політехніка»
Повна назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії за спеціальністю «Економіка» Doctor of Philosophy by Specialty of Economics
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Економіка Economics
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС освітньої складової освітньо-наукової програми; термін освітньої складової освітньо-наукової програми – 2 роки
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, EFQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Магістр»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В освітньо-науковій програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII зі змінами та доповненнями, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII зі змінами та доповненнями, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23.03.2016 р. № 261, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 р. № 3)
2 – Мета освітньо-наукової програми	
	Поглибити теоретичні знання та практичні уміння і навички у галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю економіка, розвинути філософські та мовні компетентності, сформувати універсальні навички дослідника, достатні для проведення та успішного завершення наукового дослідження і подальшої професійно-наукової діяльності
3 - Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка»

Продовження таблиці

1	2
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма ґрунтується на фундаментальних постулатах макро-, мезо- і мікроекономіки та результатах сучасних наукових досліджень у сфері інноваційного розвитку економічної теорії і практики. Спрямована на розвиток теоретико-методологічної та методико-прикладної бази економіки усіх рівнів з акцентуалізацією повітрях тенденцій розвитку економічної сфери, що поглиблює фаховий науковий світогляд і забезпечує підґрунтя для проведення наукових досліджень та подальшої професійно-наукової діяльності
Особливості програми	Освітньо-наукова програма охоплює широке коло сучасних інноваційних векторів розвитку економічної теорії і практики на усіх рівнях, що формує актуалізовану теоретико-прикладну базу для проведення наукових досліджень
4 – Придатність випускників освітньо-наукової програми до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робочі місця у державних та приватних вищих навчальних закладах, наукових і науково-дослідних установах на посадах викладачів та дослідників, в органах державної та місцевої влади, на підприємствах та в організаціях різних видів діяльності та форм власності на посадах економічного профілю
Подальше навчання	Наукова програма четвертого (наукового) рівня вищої освіти «Доктор наук»
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Посилення лекційних та практичних занять, педагогічного практикуму, консультування із науковим керівником та науково-педагогічною спільнотою із самостійною науково-навчальною роботою
Оцінювання	Екзамени, заліки, поточний контроль
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІНТ)	Здатність продукувати інноваційні наукові ідеї, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, вирішувати комплексні проблеми в процесі інноваційно-дослідницької та професійної діяльності, проводити оригінальні наукові дослідження в економічній сфері на міжнародному та національному рівнях
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Глибинні знання концептуально-методологічних та методико-прикладних засад розвитку економіки на усіх рівнях в історичному та сучасному ракурсах, її понятійно-категорійного апарату та практичного досвіду. 2. Ґрунтовні знання та розуміння філософської методології пізнання, ключових засад професійної етики, системи морально-культурних цінностей. 3. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичне аналізування інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань 4. Уміння виявляти ораторську та риторичну майстерність при презентації результатів наукових досліджень, вести фахову наукову бесіду та дискусію із широкою науковою спільнотою та громадськістю українською мовою, формувати наукові тексти в письмовій формі, організовувати та проводити навчальні заняття.

1	2
Загальні компетентності (ЗК)	<p>використовувати прогресивні інформаційно-комунікаційні засоби.</p> <p>5. Здатність презентувати та обговорювати одержані результати наукових досліджень іноземною мовою в усній та письмовій формі, вільно читати та цілковито розуміти іноземні наукові тексти.</p> <p>6. Здатність бути цілеспрямованим та наполегливим, самовдоскопалюватись впродовж життя, усвідомлювати соціально-моральну відповідальність за одержані наукові результати.</p> <p>7. Здатність ініціювати, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, самостійно проводити наукові дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проектів.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>1. Глибинні знання історичних засад розвитку економічної теорії і практики на макро-, мезо- та мікрорівні, ідейних вчень класиків економіки, фундаментальних постулатів та парадигм економіки, повітряних прогресивних тенденцій економічного розвитку.</p> <p>2. Глибинні знання класичного та сучасного наукового інструментарію дослідження економічних явищ та процесів на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>3. Глибинні знання теоретико-прикладних засад формування та розвитку економічних систем.</p> <p>4. Здатність виявляти та розуміти причинно-наслідкові зв'язки між економічними явищами та процесами на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>5. Уміння здійснювати кількісне та якісне оцінювання і прогнозування різних економічних явищ та процесів на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>6. Уміння розробляти логічні та обґрунтовані послідовності, системи, механізми, інструменти, моделі, програми тощо для конкретних об'єктів макро-, мезо- та мікроекономіки.</p>
7 – Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<p>1. Здатність продемонструвати глибинні знання історичних та сучасних концептуально-методологічних та методичних засад розвитку макро-, мезо- та мікроекономіки.</p> <p>2. Здатність продемонструвати глибинні знання вітчизняного і зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду у сфері макро-, мезо- та мікроекономіки.</p> <p>3. Здатність продемонструвати глибинні знання та розуміння різних економічних явищ та процесів на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>4. Здатність продемонструвати глибинні знання і розуміння класичної та сучасної методологічно-методичної бази досліджень економічних явищ і процесів на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>5. Здатність продемонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.</p>

Продовження таблиці

1	2
Знання (ЗН)	6. Здатність продемонструвати достатні знання іноземної мови, необхідні для усного та письмового представлення результатів наукових досліджень, ведення фахового наукового діалогу, повного розуміння іноземних наукових текстів.
Уміння (УМ)	<p>1. Застосовувати одержані знання з різних предметних сфер економіки для формування та обґрунтування нових теоретичних положень і практичних рекомендацій у конкретній області економічного дослідження.</p> <p>2. Інтегрувати та застосовувати одержані знання з різних міжпредметних сфер у процесі розв'язання теоретико-прикладних завдань у конкретній області економічного дослідження.</p> <p>3. Обирати і застосовувати методологію та інструментарій наукового дослідження при здійсненні теоретичних й емпіричних досліджень в економічній сфері.</p> <p>4. Проводити наукові дослідження та виконувати наукові проекти на засадах ідентифікування актуальних наукових проблем, визначення цілей та завдань, формування та критичного аналізу інформаційної бази, обґрунтування та комерціалізації результатів дослідження, формування авторських висновків і пропозицій.</p> <p>5. Здійснювати діагностування та моделювання економічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні.</p> <p>6. Вести наукову бесіду та дискусію українською та іноземною мовою на належному фаховому рівні, презентувати результати наукових досліджень в усній та письмовій формі, організувати та проводити навчальні заняття.</p>
Комунікація (КОМ)	<p>1. Уміння спілкуватись діловою науковою та професійною мовою, застосовувати різні стилі мовлення, методи і прийоми спілкування, демонструвати широкий науковий та професійний словниковий запас.</p> <p>2. Уміння застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти і технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.</p>
Автономія і відповідальність (АіВ)	<p>1. Здатність самостійно проводити наукові дослідження та приймати рішення.</p> <p>2. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації.</p> <p>3. Здатність усвідомлювати та нести особисту відповідальність за одержані результати дослідження.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньої програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	100% науково-педагогічних працівників, задіяних до викладання циклу дисциплін, що забезпечують спеціальні (фахові) компетентності аспіранта, мають наукові ступені та вчені звання, є визнаними професіоналами з досвідом дослідницької, управлінської або інноваційної роботи за фахом
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення: «1С: Підприємство», «Statistica», «Audit Expert», «Diamond FMS», «MetaTrader4»

Продовження таблиці

1	2
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Національного університету «Львівська політехніка» та авторських розробок науково-педагогічних працівників
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним університетом «Львівська політехніка» та університетами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним університетом «Львівська політехніка» та навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних аспірантів	Можливе

**2. Розподіл змісту
освітньої складової освітньо-наукової програми
за групами компонентів та циклами підготовки**

№ з/п	Цикли підготовки	Обсяг навчального навантаження аспіранта (кредитів / %)		
		Обов'язкові компоненти освітньої складової	Вибіркові компоненти освітньої складової	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника	27/45	3/5	30/50
2.	Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності	15/25	12/20	27/45
3.	Цикл дисциплін вільного вибору аспіранта	-	3/5	3/5
Всього за весь термін навчання		42/70	18/30	60/100

3. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код вид	Компоненти освітньої складової	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
1. Обов'язкові компоненти освітньої складової			
<i>1.1. Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника</i>			
OK1.1.	Філософія і методологія науки	4	екзамен
OK1.2.	Іноземна мова для академічних цілей, частина 1	4	диф. залік
OK1.3.	Іноземна мова для академічних цілей, частина 2	4	екзамен
OK1.4.	Професійна педагогіка	4	екзамен
OK1.5.	Аналітичні та чисельні методи досліджень	4	екзамен
OK1.6.	Академічне підприємництво	4	диф. залік
OK1.7.	Педагогічний практикум*	3	недиф. залік
Всього за цикл:		27	
<i>1.2. Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності</i>			
OK2.1.	Історичні та сучасні парадигми розвитку економіки	4	екзамен
OK2.2.	Академічний трансфер	3	екзамен
OK2.3.	Сучасний інструментарій управління витратами підприємств	4	екзамен
OK2.4.	Інформаційно-інтелектуальна економіка	4	екзамен
Всього за цикл:		15	
2. Вибіркові компоненти освітньої складової**			
<i>2.1. Цикл дисциплін, що формують загальнонаукові компетентності та універсальні навички дослідника</i>			
VB1.1	Ділова іноземна мова	3	диф. залік
VB1.2	Психологія творчості та винахідництва	3	диф. залік
VB1.3	Управління науковими проектами	3	диф. залік
VB1.4	Технологія оформлення грантових заявок та патентних прав	3	диф. залік
VB1.5	Риторика	3	диф. залік
Всього за цикл:		3	
<i>2.2. Цикл дисциплін, що формують фахові компетентності</i>			
VB2.1	Інноваційні системи економічної діагностики	5	екзамен
VB2.2	Глобалізація та інтеграція економічних систем	5	екзамен
VB2.3	Моделювання економічних процесів	3	екзамен
VB2.4	Сучасні технології економічних досліджень	3	екзамен
VB2.5	Оцінювання ефективності праці	4	екзамен
VB2.6	Інноваційний розвиток економіки	4	екзамен
Всього за цикл:		12	
3. Дисципліни за вільним вибором аспіранта**			
VB3.1	Дисципліна вільного вибору аспіранта	3	диф. залік
РАЗОМ		60	

Примітка: * - педагогічний практикум може відбуватись у II або III році навчання;

** - аспірант має змогу обрати дисципліни з п. 2, п. 3 (вибіркові та вільного вибору), при цьому частка цих предметів повинна складати не менше як 25 % загальної кількості кредитів ECTS.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої складової

Дисципліни	OK1.1.	OK1.2.	OK1.3.	OK1.4.	OK1.5.	OK1.6.	OK1.7.	OK2.1.	OK2.2.	OK2.3.	OK2.4.	VB1.	VB1.2.	VB1.3.	VB1.4.	VB1.5.	VB2.1.	VB2.2.	VB2.3.	VB2.4.	VB2.5.	VB2.6.
Резу- льта- ти навчання																						
ЗН1																						
ЗН2																						
ЗН3																						
ЗН4																						
ЗН5																						
ЗН6																						
УМ1																						
УМ2																						
УМ3																						
УМ4																						
УМ5																						
УМ6																						
КОМ1																						
КОМ2																						
АІВ1																						
АІВ2																						
АІВ3																						

Умовні позначення: ОКі – обов'язкова дисципліна, ВВі – вибіркова дисципліна, і – номер дисципліни у переліку компонентів освітньої складової.
 ЗНп – програмні результати (знання), УМп – програмні результати (уміння), КОМп – програмні результати (комунікація), АІВп – програмні результати (автономія і відповідальність), п – номер програмного результату у переліку програмних результатів освітньої складової.

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального науково-прикладного завдання за спеціальністю 051 «Економіка», результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю і оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, наукових фахових семінарах, круглих столах, симпозіумах.

Тематики наукових досліджень за спеціальністю 051 «Економіка»:

1. Структура національної економіки.
2. Моделі державного управління економікою.
3. Макро-, мезо- та мікроекономічне прогнозування і планування.
4. Економічні важелі.
5. Конденсії і моделі сучасної економіки.
6. Економічна нестабільність: цикли, безробіття, інфляція.
7. Економічне зростання виробничих систем.
8. Макроекономічна рівновага та її механізми.
9. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємств.
10. Соціальне інвестування.
11. Потенціал і розвиток підприємств.
12. Ресурсне забезпечення діяльності підприємств.
13. Витрати виробництва, собівартість продукції та ціноутворення на підприємствах.
14. Трудовий потенціал і продуктивність праці.
15. Ефективність впровадження технологій з ресурсозбереження на підприємствах.
16. Відтворення основних засобів на підприємствах.
17. Система матеріально-технічного забезпечення виробництва на підприємствах.
18. Економічний розвиток підприємств.
19. Економіко-математичне моделювання систем і процесів підприємств.
20. Комплексне моделювання соціально-економічного розвитку території.
21. Застосування інформаційних моделей в управлінні соціально-економічними процесами.
22. Формування соціально-економічних систем з використанням апарату нечітких множин.

23. Моделі баз знань у дослідженні соціально-економічних систем.
24. Моделі соціально-економічної динаміки з використанням процесного та імітаційного моделювання.
25. Формування і розвиток інноваційної інфраструктури.
26. Трансформаційні процеси національної економіки.
27. Економіка підприємств в умовах невизначеності середовища функціонування.
28. Кластерний підхід до розвитку регіону.
29. Сучасні концепції інноватики.
30. Економічне оцінювання інноваційних систем.
31. Оцінювання вартості інноваційних технологій підприємств.
32. Інноваційне підприємництво.
33. Економічне оцінювання інноваційної активності підприємств.
34. Економічне оцінювання інноваційної ємності ринку.
35. Економічне оцінювання інноваційної сириннятливості підприємства.
36. Економічне оцінювання інвестиційного клімату підприємства.
37. Інноваційно-інвестиційні стратегії розвитку господарських структур, галузей та регіонів.
38. Оцінювання потенціалу конкурентоспроможності інноваційної продукції.
39. Чинник часу в економічних дослідженнях.
40. Обґрунтування інвестиційної привабливості українських стартапів.
41. Трансфер технологій.
42. Академічне підприємництво.
43. Формування бізнес-моделей підприємств.
44. Збалансована система показників підприємства.
45. Економічна стійкість суб'єктів господарювання.
46. Економічна безпека підприємства.
47. Реструктуризація підприємств.
48. Банкрутство і санація підприємства.
49. Трансформація бізнесу на засадах вартісно-орієнтованого підходу.
50. Економічна діагностика.
51. Бюджетування.
52. Економічні процеси в умовах глобалізації та інтеграції.
53. Капітал підприємства.
54. Амортизаційна політика підприємств.
55. Зовнішньоекономічна діяльність.
56. Основні фонди підприємства.
57. Оборотні активи підприємства.
58. Нематеріальні активи та інтелектуальна власність.
59. Економічні засади власності.
60. Економічні проблеми та механізми ресурсозбереження.
61. Економіка праці.
62. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.

III. Атестація аспірантів

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється спеціалізованою вченою радою, постійно діючою або утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого навчального закладу має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу, де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка»

